Wymagania edukacyjne z języka polskiego na ocenę śródroczną

celujący	Uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą i poniższe. • **Kształcenie literackie.** Uczeń: czyta różne teksty kultury, uwzględniając ich cechy gatunkowe(bajka, mit, legenda , nowela), dokonuje ich analizy i interpretacji, samodzielnie odkrywa ich sensy przenośne; samodzielnie dokonuje selekcji informacji w celu wykorzystania ich w różnych sytuacjach komunikacyjnych; samodzielnie posługuje się różnymi źródłami informacji. Zna treść i potrafi dokonać oceny bohaterów, zdarzeń w tekście: **Tworzenie wypowiedzi.** Uczeń: formułuje twórcze uwagi i polecenia, które pozwalają planować i usprawniać pracę zespołu, grupy; tworzy prace pisemne poprawne pod względem językowym; ortograficznym i interpunkcyjnym; recytuje, wygłasza role z pamięci, dokonując ich interpretacji głosowej; wyraża i uzasadnia własne zdanie, posługując się różnymi formami wypowiedzi; wykazuje się samodzielnością i twórczym ujęciem tematu; tworzy oryginalne prace poprawne kompozycyjnie i językowo. **Kształcenie językowe.** Uczeń: swobodnie stosuje wiedzę językową w zakresie treści przewidzianych programem nauczania; poszerza samodzielnie swoją wiedzę językową. **Samokształcenie:** Uczeń rozwija wiedzę i umiejętności, przygotowując się do konkursów przedmiotowych lub wykonując prace konkursowe i dodatkowe.

bardzo dobry	Uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą i poniższe. • **Kształcenie literackie**. Uczeń: czyta różne teksty kultury, uwzględniając ich cechy gatunkowe(bajka, mit, legenda , nowela), czyta z uwzględnieniem zasad artykulacji i intonacji; formułuje pytania, wyraża swoje zdanie, odczytuje intencję nadawcy na podstawie słuchanego tekstu; odróżnia informacje ważne od mniej istotnych; samodzielnie odkrywa sensy przenośne i odnosi je do sytuacji życiowych; bezbłędnie wskazuje środki stylistyczne; rozpoznaje cechy gatunkowe bajki, opowiadania, baśni, powieści, noweli, mitu, legendy, dziennik, pamiętnik, przypowieść; bezbłędnie posługuje się poznanymi pojęciami teoretycznoliterackimi; odczytuje, poprawnie rozumie i potrafi wykorzystać treści zawarte w tekstach użytkowych. Zna treść i potrafi dokonać oceny bohaterów, zdarzeń w tekście. **Tworzenie wypowiedzi.** Uczeń: buduje spójne wypowiedzi z perspektywy świadka i uczestnika wydarzeń; dobiera zróżnicowane słownictwo; formułuje jasne pytania w celu uzyskania konkretnej informacji; wygłasza teksty z pamięci, akcentując słowa kluczowe, opowiada o wydarzeniach, rozumiejąc istotę ciągu przyczynowo – skutkowego; wspomaga wypowiedź środkami pozawerbalnymi; prezentuje i uzasadnia swoje zdanie z zachowaniem form grzecznościowych; w pracach pisemnych stosuje różnorodne typy wypowiedzeń; komponuje i przekształca ramowy plan wypowiedzi; samodzielnie redaguje poznane formy wypowiedzi pisemnej(instrukcja, opis postaci , opis przedmiotu, zwierzęcia) używając różnorodnych konstrukcji składniowych; stosuje słownictwo oceniające; podejmuje próby oceny postepowania bohatera; pisze starannie i poprawnie pod względem ortograficznym, językowym i interpunkcyjnym. **Kształcenie językowe.** Uczeń: rozumie funkcję poznanych części mowy; graficznie przedstawia związki wyrazowe; celowo stosuje różne typy wypowiedzeń, zna i stosuje zasady pisowni „nie” z różnymi częściami mowy, **Samokształcenie.** Uczeń: rozwija umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi i wykorzystuje te umiejętności do prezentowania własnych zainteresowań, stosuje różne formy zapisywania pozyskanych informacji.

dobry	Uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz poniższe. • **Kształcenie literackie**. Uczeń: czyta różne teksty kultury, uwzględniając ich cechy gatunkowe(bajka, mit, legenda , nowela), poprawnie czyta z zachowaniem zasad wyrazistej artykulacji i intonacji; określa różnicę między tekstem poetyckim a prozatorskim; potrafi wskazać środki stylistyczne w tekście, określa ich funkcje; stosuje pojęcia: narrator, bohater, akcja, punkt kulminacyjny, strofa; na podstawie przeczytanego tekstu potrafi zaprojektować kostium i scenografię, rozróżnia gatunki powieści. Zna treść i potrafi dokonać oceny bohaterów, zdarzeń w tekście sugerując się pytaniami nauczyciel **Tworzenie wypowiedzi.** Uczeń: bierze czynny udział w rozmowie na tematy związane z życiem, lekturą, filmem, teatrem oraz mediami; prezentuje własne zdanie z zachowaniem reguł grzecznościowych, mówi w sposób uporządkowany, unikając powtórzeń, wykorzystując bogaty zasób słów; recytuje tekst z pamięci, stara się wspomagać wypowiedź środkami pozawerbalnymi; komponuje plan wypowiedzi; dba o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną wypowiedzi pisemnej; zna i na ogół stosuje poprawną kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami danej formy pisemnej, dba o estetykę zapisu. **Kształcenie językowe.** Uczeń: poprawnie określa formę gramatyczną poznanych części mowy; rozróżnia stopniowanie opisowe i proste (regularne i nieregularne), i stosuje zasady pisowni „nie” z różnymi częściami mowy, **Samokształcenie**: Uczeń rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji; we wskazanej formie zapisuje pozyskane informacje.

dostateczny	Uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz poniższe. • **Kształcenie literackie**. Uczeń: czyta różne teksty, rozumie ich sens, zna treść lektur, wygłasza z pamięci tekst poetycki stosując poprawną intonację; rozróżnia teksty artystyczne (poetyckie, narracyjne, dramatyczne) oraz użytkowe; rozpoznaje powieść, opowiadanie, nazywa elementy świata przedstawionego; wskazuje cechy bohaterów; odróżnia autora od narratora; rozróżnia podstawowe środki stylistyczne (podmiot liryczny, epitet, porównanie, metafora, ożywienie, uosobienie, pytanie retoryczne, zdrobnienie, zgrubienie,), dostrzega rytmizację w wierszu; wyodrębnia refren, rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się. Rozumie czytany tekst, w ogólny sposób o nim opowiada. W sposób ogólny opowiada o zdarzeniach w lekturze. Nie do końca zna szczegóły. Z pomocą nauczyciela próbuje dokonać oceny postaci i wydarzeń w książce. **Tworzenie wypowiedzi.** Uczeń: stosuje odpowiednią intonację zdaniową; mówiąc na temat, nie wyczerpuje omawianych zagadnień; odtwarza zdarzenia w układzie chronologicznym; formułuje schematyczne wypowiedzi pisemne zgodnie z intencją; buduje ramowy plan wypowiedzi; dzieli wypowiedzi na części kompozycyjne; stara się pisać na temat oraz poprawnie pod względem językowym i ortograficznym; poprawnie używa znaków interpunkcyjnych; pisze czytelnie; **Kształcenie językowe.** Uczeń: rozpoznaje i określa formy fleksyjne poznanych części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówek, liczebnik); rozumie i przekształca konstrukcję strony biernej i czynnej czasownika; rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte. **Samokształcenie:**, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje, korzysta ze słowników specjalnych, oraz słownika terminów literackich; stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (np. w bibliotekach szkolnych oraz *on-line*), w dowolnej formie zapisuje pozyskane informacje.

dopuszczający	• **Kształcenie literackie**. Uczeń: poprawnie czyta teksty i rozumie ich ogólny sens; wygłasza z pamięci tekst poetycki; wyodrębnia elementy świata przedstawionego w utworze; rozróżnia teksty narracyjne, wierszowane, dramatyczne; z pomocą nauczyciela odczytuje dane z tekstów kultury oraz użytkowych; redaguje proste instrukcje; notuje według ustalonych zasad, ze zrozumieniem słucha wypowiedzi innych; Nie czyta w całości lektur szkolnych: . Nie potrafi opowiedzieć o zdarzeniach w książce. **Tworzenie wypowiedzi**. Uczeń: poprawnie wypowiada się na temat rzeczywistości oraz czytanych tekstów wykorzystując ubogie słownictwo; korzysta z pomocy i sugestii nauczyciela, krótkie wypowiedzi pisemne w przewidzianych programem formach poznanych w klasie czwartej oraz e-mail,; zna i stara się stosować najważniejsze zasady pisowni oraz pisać czytelnie. **Kształcenie językowe**. Uczeń: zna podstawowe części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówek, liczebnik, przyimek i spójnik); wie, że mogą mieć różną formę gramatyczną, stopniuje przymiotniki i przysłówki; dzieli wyraz na litery, głoski, sylaby, rozróżnia głoski miękkie i twarde; **Samokształcenie:** doskonali ciche i głośne czytanie, poznaje życie kulturalne swojego regionu, korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego, korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, zna zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (np. w bibliotekach szkolnych oraz *on-line*).

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczają.

Wymagania edukacyjne z języka polskiego na ocenę końcową – klasa V

celujący	Uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą i poniższe. • **Kształcenie literackie.** Uczeń: czyta różne teksty kultury, uwzględniając ich cechy gatunkowe (fraszka, powieść, przypowieść), dokonuje ich analizy i interpretacji, samodzielnie odkrywa ich sensy przenośne; samodzielnie dokonuje selekcji informacji w celu wykorzystania ich w różnych sytuacjach komunikacyjnych; samodzielnie posługuje się różnymi źródłami informacji. Zna treść i potrafi dokonać ciekawej i wnikliwej, oceny bohaterów, zdarzeń w tekście **Tworzenie wypowiedzi.** Uczeń: formułuje twórcze uwagi i polecenia, które pozwalają planować i usprawniać pracę zespołu, grupy; tworzy prace pisemne poprawne pod względem językowym; ortograficznym i interpunkcyjnym; recytuje, wygłasza role z pamięci, dokonując ich interpretacji głosowej; wyraża i uzasadnia własne zdanie, posługując się różnymi formami wypowiedzi(opis postaci , opis przedmiotu, zwierzęcia, sprawozdanie, pozdrowienia, opowiadanie); wykazuje się samodzielnością i twórczym ujęciem tematu; tworzy oryginalne prace poprawne kompozycyjnie i językowo. **Kształcenie językowe.** Uczeń: swobodnie stosuje wiedzę językową w zakresie treści przewidzianych programem nauczania; poszerza samodzielnie swoją wiedzę językową. **Samokształcenie:** Uczeń rozwija wiedzę i umiejętności, przygotowując się do konkursów przedmiotowych lub wykonując prace konkursowe i dodatkowe.

bardzo dobry	Uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą i poniższe. **Kształcenie literackie**. Uczeń: czyta z uwzględnieniem zasad artykulacji i intonacji; formułuje pytania, wyraża swoje zdanie, odczytuje intencję nadawcy na podstawie słuchanego tekstu; odróżnia informacje ważne od mniej istotnych; samodzielnie odkrywa sensy przenośne i odnosi je do sytuacji życiowych; bezbłędnie wskazuje środki stylistyczne; rozpoznaje cechy gatunkowe bajki, opowiadania, baśni, powieści, noweli, mitu, legendy, dziennik, pamiętnik, przypowieść; bezbłędnie posługuje się poznanymi pojęciami teoretycznoliterackimi; odczytuje, poprawnie rozumie i potrafi wykorzystać treści zawarte w tekstach użytkowych. Zna treść i potrafi dokonać oceny bohaterów, zdarzeń w tekście……. **Tworzenie wypowiedzi.** Uczeń: buduje spójne wypowiedzi z perspektywy świadka i uczestnika wydarzeń; dobiera zróżnicowane słownictwo; formułuje jasne pytania w celu uzyskania konkretnej informacji; wygłasza teksty z pamięci, akcentując słowa kluczowe, opowiada o wydarzeniach, rozumiejąc istotę ciągu przyczynowo – skutkowego; wspomaga wypowiedź środkami pozawerbalnymi; prezentuje i uzasadnia swoje zdanie z zachowaniem form grzecznościowych; w pracach pisemnych stosuje różnorodne typy wypowiedzeń; komponuje i przekształca ramowy plan wypowiedzi; samodzielnie redaguje poznane formy wypowiedzi pisemnej (opis postaci , opis przedmiotu, zwierzęcia, sprawozdanie, pozdrowienia, opowiadanie), używając różnorodnych konstrukcji składniowych; stosuje słownictwo oceniające; podejmuje próby oceny postepowania bohatera; pisze starannie i poprawnie pod względem ortograficznym, językowym i interpunkcyjnym. **Kształcenie językowe.** Uczeń: rozumie funkcję poznanych części zdania; graficznie przedstawia związki wyrazowe; celowo stosuje różne typy wypowiedzeń; zna i stosuje zasady pisowni wyrazów z – em, en, -om, on, ą, ę, wskazuje zdania złożone podrzędnie i współrzędnie, wskazuje tematy oboczne. **Samokształcenie.** Uczeń: rozwija umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi i wykorzystuje te umiejętności do prezentowania własnych zainteresowań, stosuje różne formy zapisywania pozyskanych informacji.

dobry	Uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz poniższe. **Kształcenie literackie**. Uczeń: poprawnie czyta z zachowaniem zasad wyrazistej artykulacji i intonacji; określa różnicę między tekstem poetyckim a prozatorskim; potrafi wskazać środki stylistyczne w tekście, określa ich funkcje; stosuje pojęcia: narrator, bohater, akcja, punkt kulminacyjny, strofa, rym (dokładny, niedokładny), rytm, wiersz biały, wiersz wolny; na podstawie przeczytanego tekstu potrafi zaprojektować kostium i scenografię, rozróżnia gatunki powieści (fantasy, kryminalna, przygodowa, SF). Zna treść i potrafi dokonać oceny bohaterów, zdarzeń w tekście sugerując się pytaniami nauczyciela……. **Tworzenie wypowiedzi.** Uczeń: bierze czynny udział w rozmowie na tematy związane z życiem, lekturą, filmem, teatrem oraz mediami; prezentuje własne zdanie z zachowaniem reguł grzecznościowych, mówi w sposób uporządkowany, unikając powtórzeń, wykorzystując bogaty zasób słów; recytuje tekst z pamięci, stara się wspomagać wypowiedź środkami pozawerbalnymi; potrafi zastosować dialog oraz opis w opowiadaniu; komponuje plan wypowiedzi; dba o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną wypowiedzi pisemnej; samodzielnie redaguje poznane formy wypowiedzi pisemnej (opis postaci , opis przedmiotu, zwierzęcia, sprawozdanie, pozdrowienia, opowiadanie), zna i na ogół stosuje poprawną kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami danej formy pisemnej, dba o estetykę zapisu. **Kształcenie językowe.** Uczeń: poprawnie określa formę gramatyczną poznanych części mowy; rozróżnia i stosuje różne rodzaje podmiotów i orzeczeń; rozróżnia stopniowanie opisowe i proste (regularne i nieregularne); zna i poprawnie stosuje poznane zasady ortograficzne – em, en, -om, on, ą,. **Samokształcenie**: Uczeń rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji; we wskazanej formie zapisuje pozyskane informacje.

dostateczny	Uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz poniższe. **Kształcenie literackie**. Uczeń: czyta różne teksty, rozumie ich sens, zna treść lektur, wygłasza z pamięci tekst poetycki stosując poprawną intonację; rozróżnia teksty artystyczne (poetyckie, narracyjne, dramatyczne) oraz użytkowe; rozpoznaje powieść, opowiadanie, bajkę, baśń, mit, legendę, przypowieść, dziennik, pamiętnik, hymn); nazywa elementy świata przedstawionego; wskazuje cechy bohaterów; odróżnia autora od narratora; rozróżnia podstawowe środki stylistyczne (podmiot liryczny, epitet, porównanie, metafora, ożywienie, uosobienie, pytanie retoryczne, zdrobnienie, zgrubienie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, apostrofa, anafora, powtórzenie), dostrzega rytmizację w wierszu; wyodrębnia refren, rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się. Nie do końca zna szczegóły. Z pomocą nauczyciela próbuje dokonać oceny postaci i wydarzeń w książce. **Tworzenie wypowiedzi.** Uczeń: stosuje odpowiednią intonację zdaniową; mówiąc na temat, nie wyczerpuje omawianych zagadnień; odtwarza zdarzenia w układzie chronologicznym; zna treść omawianych mitów i legend oraz wyjaśnia, czym jest mit i legenda, baśń, powieść, opowiadanie, nowela, dziennik; formułuje schematyczne wypowiedzi pisemne zgodnie z intencją; buduje ramowy plan wypowiedzi; dzieli wypowiedzi na części kompozycyjne; stara się pisać na temat oraz poprawnie pod względem językowym i ortograficznym; poprawnie używa znaków interpunkcyjnych; pisze czytelnie; używa podstawowych pojęć związanych z telewizją, filmem i teatrem (np. program, aktor, reżyser, premiera, scenografia, statysta, wywiad). **Kształcenie językowe.** Uczeń: rozpoznaje i określa formy fleksyjne poznanych części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówek, liczebnik); rozumie i przekształca konstrukcję strony biernej i czynnej czasownika; rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, złożone współrzędnie i podrzędnie, równoważnik zdania; przekształca konstrukcje składniowe; określa funkcję wyrazu w zdaniu (podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik), dostrzega związki wyrazowe; określa cechy głosek; wyodrębnia temat fleksyjny. **Samokształcenie:**, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje, korzysta ze słowników specjalnych, oraz słownika terminów literackich; stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (np. w bibliotekach szkolnych oraz *on-line*), w dowolnej formie zapisuje pozyskane informacje.

dopuszczający	• **Kształcenie literackie**. Uczeń: poprawnie czyta teksty i rozumie ich ogólny sens i zna treść lektur; wygłasza z pamięci tekst poetycki; wyodrębnia elementy świata przedstawionego w utworze; rozróżnia teksty narracyjne, wierszowane, dramatyczne; z pomocą nauczyciela odczytuje dane z tekstów kultury oraz użytkowych; redaguje proste instrukcje; notuje według ustalonych zasad, ze zrozumieniem słucha wypowiedzi innych; Nie czyta w całości lektur szkolnych, Nie ptrafi opowiedzieć o zdarzeniach w książce. **Tworzenie wypowiedzi**. Uczeń: poprawnie wypowiada się na temat rzeczywistości oraz czytanych tekstów wykorzystując ubogie słownictwo; korzysta z pomocy i sugestii nauczyciela; potrafi przekazać najważniejszą myśl; podejmuje próby opisu bohatera, miejsca, przedmiotu; formułuje schematyczne, krótkie wypowiedzi pisemne w przewidzianych programem formach poznanych w klasie czwartej oraz e-mail, opowiadanie twórcze z dialogiem, instrukcja, opis (przedmiotu, postaci, krajobrazu) sprawozdanie, dedykacja; zna i stara się stosować najważniejsze zasady pisowni oraz pisać czytelnie. **Kształcenie językowe**. Uczeń: zna podstawowe części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówek, liczebnik, przyimek i spójnik); wie, że mogą mieć różną formę gramatyczną, stopniuje przymiotniki i przysłówki; dzieli wyraz na litery, głoski, sylaby, rozróżnia głoski miękkie i twarde; zna podstawowe części zdania (podmiot i orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik), rozróżnia zdania złożone współrzędnie i podrzędnie; stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu zależnie od celu wypowiedzi. **Samokształcenie:** doskonali ciche i głośne czytanie, poznaje życie kulturalne swojego regionu, korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego, korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, zna zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (np. w bibliotekach szkolnych oraz *on-line*).

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.

Obowiązują lektury zgodnie z nową podstawą programową.

Ze względu na specyfikę przedmiotu w I jak i w II okresie niektóre treści wynikające z różnych tekstów literackich oceniane są w taki sam sposób.

Opracowała : Maria Biskup